

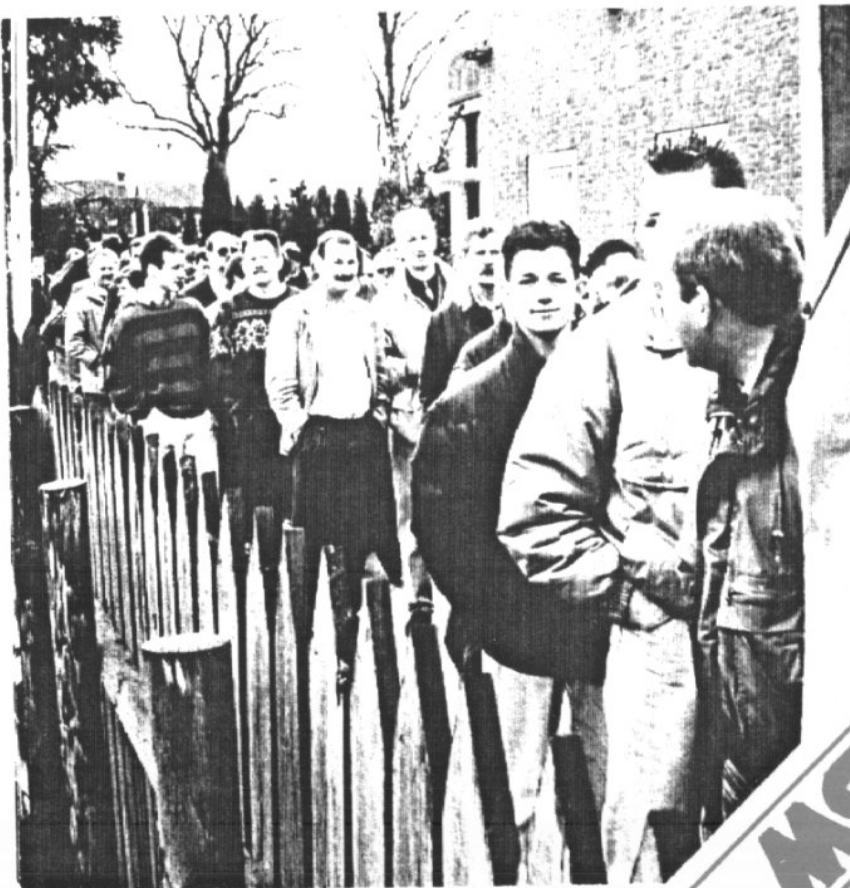
DITG

MSX GEBRUIKERSGROEP

DITG

2

Een uitgave van de MSX Gebruikersgroep
7 de jaargang Nr. 2 1992
Verschijnt 6x per jaar. Losse nummers f 3,75

MSX

COVER

In lange rijen stonden de bezoekers voor de deur. Er moesten zelfs extra bussen vanaf het station ingezet worden.

De Internationale MSX-computerbeurs op 4 april 1992 in de Bremhorsthal te Tilburg was weer een groot succes.

K.v.K.Midden Brabant: MSX Gebruikersgroep nr. V.259841

inhoud

AGENDA / LIDMAATSCHAP	4
VAN DE REDAKTIE	5
MIJMERINGEN VOORZITTER	6
GEBRUIK VAN CASSETTES	7
FOTO'S BEURS	9-17-29
ERVARINGEN MET EASE	10
FOUTMELDINGEN	12
SUPER IMPOSE	18
MACHINETAAL IV	20
IETS ANDERS	22
D-BASE II	24
JAARVERGADERING	29
ADVERTENTIE ANMA	31

DE SLUITINGSDATA VOOR
INLEVERING VAN KOPIJ EN
ADVERTENTIES BITS ZIJN:

17 MEI / 15 JULI 1992

kolofon

BITS is een onafhankelijk
informatieblad van de
MSX Gebruikersgroep.

redaktie

Ad Mutsaers / Frank Pison

VORMGEVING:

Ad Mutsaers
F. Pison / C. Pison

MEDEWERKERS:

H. Broers / J. Hulzink
K. v.d. Linde / B. Daemen
A. Kneepkens

REDAKTIE-ADRES:

Bartokstraat 196
5011 JD Tilburg
013 - 681421 / 560668

SECRETARIAAT:

Bartokstraat 196
5011 JD Tilburg
013 - 560668

ADVERTENTIES:

Voor info: REDAKTIE

GIRO / BANK:

Postgiro: 5728841
AMRO : 49 46 51 733
t.n.v. MSX G.G. Tilburg
Karmijnstraat 18 5044 RD Tilb.

AGENDA

WORKSHOP DATA 1992.

=====

.....

17 MEI 12.00 - 17.00 WORKSHOP

.....

16 JUNI 19.00 - 23.00 WORKSHOP

.....

18 AUGUSTUS 19.00 - 23.00 WORKSHOP

.....

20 SEPTEMBER 12.00 - 17.00 WORKSHOP

.....

20 OKTOBER 19.00 - 23.00 WORKSHOP

.....

15 NOVEMBER 12.00 - 17.00 WORKSHOP

.....

15 DECEMBER 19.00 - 23.00 WORKSHOP

.....

PLAATS WORKSHOPS:

CAFE-RESTAURANT "BOERKE HUTSAERS"
VIJVERLAAN 2 te TILBURG.

LIDMAATSCHAP

Je hebt een MSX computer en je wilt er wat mee. Wij helpen je daar in. Wordt lid van de MSX GEBRUIKERSGROEP te Tilburg en wij staan met raad en daad voor u klaar. Wij zijn niet voor niets de snelst groeiende MSX club van NEDERLAND.

Wat moet u doen om lid te worden? Stuur een kaartje met naam, straat, postcode en plaats naar het secretariaat Bartokstraat 196, 5011 JD TILBURG en maak het bedrag over op een van de onder staande rekeningen dan zorgen wij dat u zo snel mogelijk uw club-pas en het informatie-materiaal toegezonden krijgt.

DOET MEER VOOR HAAR LEDEN

Het lidmaatschapsgeld bedraagt
fl. 25,00 per jaar
fl. 12,50 vanaf juli tot 31 december
fl. 30,00 vanaf oktober tot en met 31 december van het volgend jaar

ANROBANK nr.: 49 46 51 733
POSTBANK nr.: 5728841
t.n.v. : MSX Gebruikersgroep
Karmijnstraat 18,
5044 RD TILBURG.

VAN DE REDAKTIE

Na de beurs (je kunt het geloven of niet) zitten we weer in tijdnood. Het is vandaag 2e Paasdag en een schitterend zonnetje straalt, maar die mafkezen willen de "BITS" op tijd uitbrengen. Dus zal er gewerkt moeten worden inplaats dat er van de zon genoten kan worden. De planning is om eind April deze editie bij de leden in huis te hebben, zoals in BITS 1 beloofd.

Maar we zitten met een probleem (niet de eerste keer). De kopij welke is aangeleverd maakt deze BITS niet vol. Dus wordt er weer flink op de toetsenborden geraamd (nou, ja). Ad en Cokky zijn aan het typen en aangezien we op het sekretariaat "slechts" 2 MSX-computers met drive hebben, schrijf ik dit stukje voorlopig maar even, zodat het direct ook weer ingetypt kan worden. Sinds kort zijn we zo rijk een complete computer c.q. redactie-ruimte te hebben waar in de toekomst waarschijnlijk ook de bibliotheek ondergebracht wordt.

Na een paar telefoontjes zal ook deze keer o.a. DBase er in komen en foto's van onze beurs, waarop te zien is hoe druk het was op die 4e april en zomaar wat lukraak geschoten plaatjes, die door Ben Jansen zijn gemaakt.

Onze dank gaat ook uit naar Party Catering Rob Swagemakers voor een voortreffelijke verzorging van de standhouders en bezoekers en het op het

laatste moment inrichten van de zaal en het terras.

Ook alle standhouders worden bedankt, want door hun deelname is onze beurs een groot succes geworden. Onze speciale dank gaat uit naar de deelnemers uit Zwitserland, die zo enthousiast waren en bijna niet weg wilden gaan zonder de toezegging, dat ze volgend jaar weer mogen komen met nog meer mensen dan nu.

Naast onze Nederlandse en Belgische bezoekers hebben wij op de beurs ook gesproken met bezoekers uit Engeland, (die 's morgens om half 8 bellen voor informatie betreffende de beurs) Italië Frankrijk, Oostenrijk en Zweden.

André Kneepkens moet zijn nieuwe print (zie het artikel op pagina 18) dan ook naar diverse landen versturen.

En dan nu de uitslag van de prijsvraag. Het aantal betalende bezoekers bedroeg 1554 personen. Met het aantal gratis verstrekte kaarten en deelnemers komen we op een totaal van ± 2500 bezoekers.

De 1e prijs is gewonnen door:

J. Koeleman in Marknesse.

2 x 2e prijs gewonnen door: T. Zondag in Valthermond en K. Souren in Nuth.

De 4e en 5e prijs is gewonnen door:

A. Swart in Genderen en P. Elizen in Raalte.

zie vervolg bldz. 29

MIJMERINGEN

MIJMERINGEN VAN EEN VOORZITTER.

Zaterdag 4 April 17.00 uur.

Het grote karwei zit er weer op voor 1992. De laatste bezoekers van de INTERNATIONALE MSX COMPUTERDAG 1992 verlaten de hal, en de standhouders beginnen aarzelend hun stand op te ruimen. Iedereen is moe, maar voldaan, want het is een dag geweest om nooit te vergeten. Al ruim voor de openingstijd stond er voor de ingang een lange rij bezoekers, en daar is gedurende de rest van de dag geen verandering in geweest, ondanks de verwoede pogingen van onze mensen bij de ingang. Telkens wanneer we dachten dat het wat rustiger zou worden arriveerde er weer een nieuwe golf bezoekers. Ook de BBA (de stadsdienst) had de grootste moeite dit bezoekersaanbod te verwerken, en moest zelfs extra bussen inzetten vanaf het centraal station. Kortom: Het was vandaag een drukte van jewelste, met vooral een piek rond het middaguur toen er af en toe ook binnen geen doorkomen meer aan was (moeten we misschien de volgende keer weer naar een grotere locatie ?). Ook voor de standhouders was de grote opkomst boven verwachting, en iedereen heeft goed zaken kunnen doen.

Wie nog durft te zeggen dat MSX geen toekomst meer heeft is zeker niet aanwezig geweest op deze dag, want er was werkelijk echt van alles te koop. Van MSX 1 , MSX 2, MSX 2+ en TURBO-R computers tot monitoren, printers, software, uitbreidingen, ombouw,

toebehoren , enz. , Kortom: echt voor iedereen wat wils ! Een ding is zeker:

Onze MSX beurs in TILBURG is in de loop van de jaren uitgegroeid tot een echt evenement met een internationaal karakter waar we trots op mogen zijn. Ook tijdens de PTC-beurs op 11 April j.l. in Den Bosch raakte men niet uitgepraat over het grote succes van onze dag, en mochten we veel complimenten ontvangen.

Ik wil dan ook iedereen die een bijdrage heeft geleverd aan het welslagen van deze dag hierbij van harte bedanken voor zijn/haar inzet. Zonder jullie hulp was dit niet mogelijk geweest. Jullie waren fantastisch !

Inmiddels hebben verschillende deelnemers ons al benaderd om zich aan te melden voor onze volgende beurs, want de datum voor 1993 is ons al bekend. Noteer deze dus alvast in uw agenda, want we hebben weer grootse plannen voor een internationale beurs op

ZATERDAG 3 APRIL 1993 !

Natuurlijk gaan we ook door met de rest van onze activiteiten, en kunnen onze leden natuurlijk blijven rekenen op onze vereniging voor het organiseren van de "gewone" clubbijeenkomsten en de ondersteuning bij vragen en/of problemen, etc.

Ad Mutsaers.

WERKEN MET

CASSETTE'S

Op de MSX beurzen die wij recentelijk bezochten als vereniging, werd op onze stand regelmatig geïnformeerd naar de verkrijgbaarheid van software op cassettes. Ook op onze workshops horen wij regelmatig geluiden in deze richting, alsmede specifieke problemen die kunnen optreden bij het gebruik van een data-recorder.

En wij maar denken dat het cassette-tijdperk reeds al lang achter ons lag. Immers ligt het niet voor de hand om maar aan te nemen dat de tegenwoordige MSX-gebruiker wel in het bezit zal zijn van minimaal een MSX2 en toch zeker een diskdrive? In veel gevallen zal dit zeker kloppen, echter de ervaring heeft inmiddels geleerd dat de MSX misschien wel aan zijn tweede jeugd is begonnen. Dit heeft ertoe geleid dat zolders e.d. weer eens flink opgeruimd zijn, met als resultaat het tevoorschijn komen van een redelijk aantal MSX1 computers met bijbehorende datarecorder.

Voor al voor deze categorie van gebruikers vormt de datarecorder zo'n beetje het enige medium om al dan niet zelf geschreven programma's te save en ze later weer eens in te laden. Ook is er in de beginperiode van de MSX een levende handel geweest in software op

cassettes. Op de een of andere manier weten de huidige MSX-ers daar nog steeds aan te komen.

Maar ook zij worden, net als menig ander uit die tijd geconfronteerd met de problemen die gepaard gaan met het inladen van software vanaf cassette. Veel van die problemen kunnen vermeden worden door een geschikte cassette te gebruiken voor het save en laden van software. Aangezien ik echter aanneem dat de speciaal voor dit doel op de markt gebrachte data-diskettes wel niet meer leverbaar zullen zijn, ziet de cassettegebruiker zich toch genoodzaakt een ander type cassette te gebruiken. Daartoe valt het aan te bevelen slechts cassettes te gebruiken van het zogenaamde Type I, de normaal cassette. Gezien de tijd die het vergt een programma te save en te laden alsmede het bekende zoekwerk (waar had ik dat programma ook al weer gesaved?) te vermijden, verdient het aanbeveling een zo'n kort mogelijke cassette te gebruiken, bij voorkeur niet langer dan 60 minuten (dat is nog 30 minuten per kant!).

Van cassettes met duidelijke laadproblemen, meestal een te zwak maar mogelijk ook een te sterk signaal, kan geprobeerd worden een copy te maken met behulp van bijvoorbeeld een dubbel

WERKEN MET CASSETTE'S

cassette-deck. Neem daartoe dan een geschikte audiocassette (Type I) en neem de copy iets harder op dan het origineel.

Een andere veel genoemde narigheid is de tijdsduur van het save en laden van programma's. Ook hier kan het nodige aan gedaan worden. De snelheid van het wegschrijven en inladen van data wordt bepaald door de waarden van een aantal systeemvariabelen die in het geheugen boven adres &HF380 zitten. Bij de opstart van de computer is deze snelheid bepaald op 1200 baud. Deze snelheid kan echter behoorlijk opgevoerd worden, en wel zodanig dat de laadtijd gehalveerd wordt. Daartoe is het dan wel noodzakelijk de inhoud van die adressen in het systeemvariabelengebied die de snelheid van de data-recorder bepalen, voortijdig aan te passen. De desbetreffende waarden bevinden zich op de geheugenadressen &HF406 tot en met &HF40A. Om de snelheid aan te passen zullen deze adressen derhalve van andere waarden voorzien moeten worden.

Aanpassing van 1200 naar 2400 baud geschiedt zodoende als volgt:

```
POKE &HF406,&H25
POKE &HF407,&H2D
POKE &HF408,&H0E
POKE &HF409,&H16
POKE &HF40A,&H1F
```

Wie een datarecorder heeft waarbij hij kan meeluisteren naar het geluid tijdens save/laden, zal merken dat het bekende gefluit aanmerkelijk hoger van toonaard geworden is.

Toch is een waarschuwing hier weer op zijn plaats. Veel van de genoemde oorzaken van laadproblemen zijn een gevolg van het save op 2400 baud. Verstandiger is het naar mijn idee de gulden middenweg te bewandelen: 1800 baud. Daartoe dienen dan de volgende poke's ingegeven te worden:

```
POKE &HF406,&H3C
POKE &HF407,&H44
POKE &HF408,&H1A
POKE &HF409,&H21
POKE &HF40A,&H17
```

Hoewel het natuurlijk altijd mogelijk is de baudsnelheid weer in de default-waarden te herstellen middels een reset, geef ik hier toch nog even de desbetreffende waarden voor 1200 baud:

```
POKE &HF406,&H53
POKE &HF407,&H5C
POKE &HF408,&H26
POKE &HF409,&H2D
POKE &HF40A,&H0F
```

Tot slot nog dit. Het switchen tussen 1200 en 2400 baud kan ook eenvoudigweg met het SCREEN-commando:

```
SCREEN,,,1 stelt 1200 baud in
SCREEN,,,2 stelt 2400 baud in
```

Bert Daemen.

BEURS 4 APRIL 1992.

Af en toe was er geen doorkomen aan, maar later
in de middag werd het gelukkig iets rustiger.

ERVARINGEN MET EASE

Hoewel er enige telefonische reacties waren, had ik liever de workshop van zondag 15 maart afgewacht voor ik met de tweede aflevering zou beginnen. Alleen moest op diezelfde zondag de kopij ingeleverd worden.

Zelf zit ik al maanden te wachten op opname in het ziekenhuis en dat brengt de hele planning in de war.

We gaan toch weer verder met EASE.

Ondertussen ben ik er achter gekomen, wat ik fout deed om mijn agendagegevens rechtstreeks op de B-schijf te krijgen. Tijdens het oefenen plaatste ik de B-schijf op het scherm(icoon) en kon ik naar de B-schijf schrijven. Op die manier kreeg ik de inhoud van zowel de A- als de B-schijf op het scherm. Daarna kreeg ik door, dat ik voor hetzelfde resultaat de A- en/of B-schijf TWEE (en niet als voorheen EEN) keer aan moest tikken. Overigens bedankt voor de vele helpende handen.

We gaan verder met hoofdstuk 6 van de handleiding. Bovenaan het buroblad staan de titels:

DESK - ACTIES - INHOUD - OPTIES.

Door 6. INHOUD.

te activeren opent men dat venster en rolt het volgende lijstje omlaag:

- Met iconen
- v Zonder iconen
-
- v Op naam
- Op datum
- Op grootte
- Op soort
-
- v Alle
- Programma's

Wat er in de handleiding te lezen staat, spreekt voor zich zelf.

Alleen bij OP SOORT spreekt men van bestandstoevoeging, elders van toevoeging.

In de MSX-handleiding noemt men het EXTENSIE. Meer eenheid in termen zou minder verwarring geven.

7. DE VENSTERS.

Het Versie-Venster.

De tekst hierbij niet alleen lezen, maar DOEN!

ERVARINGEN MET EASE

Het Venster Met Inhoudsopgave.

Na het lezen : gewoon doen ! Vooral het groter en kleiner maken en het verplaatsen van het venster. Het is een leuk spel en die tekens van gebieden komen ook op andere vensters voor. Al doende komt het automatisch in je geheugen en kun je er gemakkelijker mee werken (net als vroeger met de tafeltjes op school).

Bestandsbeheer.

Lezen en oefenen. De nummers 4-1, 4-2 en 4-3 zijn moeilijk te zien op Fig. 7-1 op blz 7-2.

Voor het bestandsbeheer is 4-2 erg handig. Ook voor bestanden van b.v. TASWORD en TED. Wissen (van BAK-bestanden), kopiëren van bestanden naar je back-up schijf en het wijzigen van de naam.

8. ACTIES.

Na het aktiveren van ACTIES rolt het volgende lijstje:

Uitvoeren
Hernoemen
Kopieren
Afdrukken
Tonen

Wissen

De tekst bij deze functie zal bij de meeste geen moeilijkheden opleveren. Ergens valt het woord PARAMETER.

Men legt het uit: Een parameter is een gegeven, waarmee waarden gevarieerd kunnen worden. En eerlijk gezegd het zegt me niets!

Met de verdere uitleg heb ik geen moeite.

9. DE EASE APPLICATIEPROGRAMMA'S.

Allemaal bekend van eerdere teksten.

10. BESTANDEN.

Om het venster BESTANDEN te aktiveren, behoor je eerst een van de applicatieprogramma's op te roepen.

B.v. WOORD-PRO bij DESK.

Voor de rest is de tekst goed te volgen.

De volgende keer houd ik me bezig met de tekstverwerker van EASE : WORD-PRO.

EASE-BEGINNER : Kees van der Linde
Mozartlaan 295,
5011 SG Tilburg
(013 - 55 30 27)

P.S. Voor nuttige aanwijzingen voor WOORD-PRO en bestanden ervoor houd ik me aanbevolen.

Noot van de redactie:

Ik heb zojuist met Kees gesproken. Hij is inmiddels aan zijn heup geopereerd en aan de beterende hand.

Namens het bestuur en de redactie wensen wij Kees veel sterkte toe bij zijn herstel.

FOUTMELDINGEN

Als antwoord op de vraag tijdens de jaarvergadering gesteld, willen wij graag de beginnende gebruikers van de MSX-computer en natuurlijk ook degenen die al jaren prettig met hun MSX werken de eerste beginselen van de computer verklaren.

Bij het schrijven van een programma komt het herhaaldelijk voor dat je foutmeldingen krijgt en dan nog wel in het Engels. In de gebruikershandleiding van je computer zijn die dan wel weer terug te vinden, maar voor het gemak volgen ze hieronder.

Tussen haakjes hebben wij er de Nederlandse vertaling bij vermeld en de bijbehorende code.

De MSX 1 heeft 36 foutmeldingen. De code loopt van 1 t/m 26 en van 50 t/m 60. De overige nummers t/m 255 kun je gebruiken om eigen foutmeldingen te definiëren. Als er een diskdrive is aangesloten, zijn de nummers 60 t/m 71 niet meer vrij, maar worden ze gebruikt om de fouten aan te geven die verband houden met het disk gebeuren.

BAD DRIVE NAME

[62]

(Foute drive naam)

De in het statement opgegeven disk drive is niet in gebruik.

BAD FAT

[60]

De diskette waarmee men wil werken is nog niet geformatteerd.

BAD FILE MODE

[61]

Het bestand wordt met een niet toegestane mode geopend.

Het statement LOAD is gebruikt op een "random access" bestand.

De statements PUT, GET of LOF zijn gebruikt op een sequentieel bestand.

BAD FILE NAME

[56]

(Foute bestandsnaam)

Je hebt het bestand of programma een verkeerde naam gegeven.

BAD FILE NUMBER

[52]

(Fout bestandsnummer)

Je wilt een bestand gebruiken dat nog niet geopend is.

Of het nummer is hoger dan het aantal bestanden, dat je met MAXFILES gedefinieerd hebt.

BAD SECTOR NUMBER

[63]

(Fout sector nummer)

Het in PUT of GET gebruikte bloknummer is kleiner dan 1 of groter dan 32767.

FOUTMELDINGEN

CAN'T CONTINUE

[17]

(Kan niet verder gaan)

Je probeert een programma verder te laten gaan, maar dat kan niet.

Doordat het programma niet aanwezig is; het programma is onderbroken door een foutmelding;

of het programma is gewijzigd nadat het onderbroken is.

DEVICE I/O ERROR

[19]

(Invoer- of uitvoerfout)

Tijdens het lezen of wegschrijven van een bestand of programma is een fout geconstateerd.

DIRECT STATEMENT

[57]

(Directe opdracht)

Tijdens het inlezen van een ASCII bestand is een directe opdracht gevonden.

DISK ERROR

[--]

(Disk fout)

Tijdens het formatteren van een diskette is een fout ontdekt.

DISK FULL

[66]

(Disk vol)

De diskette is vol.

Er kunnen geen programma's meer op.

DISK OFF LINE

[70]

De disk drive is niet aangesloten.

DISK I/O ERROR

[69]

(Disk invoer-uitvoer fout)

Het transport naar disk is geblokkeerd.

Dit komt omdat er een fout is geconstateerd bij het transporteren naar de disk.

DISK WRITE PROTECTED

[68]

De disk is beschermd tegen het opnemen van nieuwe bestanden. Dit komt omdat het zwarte schuifje van de diskette omhoog staat.

DIVISION BY ZERO

[11]

(Delen door nul)

In het programma komt een deling door nul voor, of een machtsverheffing van nul met een negatieve exponent.

Dit is niet toegestaan.

FIELD OVERFLOW

[50]

(Veld loopt over)

Het aantal bytes, toegekend met de instructie FIELD, is groter dan 256.

FILE ALREADY EXISTS

[65]

(Het bestand bestaat al)

Je probeert met de instructie NAME een bestand een naam te geven.

Maar deze naam bestaat al.

FILE ALREADY OPEN

[54]

(Bestand is al open)

In het programma wordt een bestand

FOUTMELDINGEN

geopend dat al geopend is, of je probeert met de instructie KILL een bestand te wissen, dat geopend is.

FILE NOT FOUND

[53]

(Het bestand bestaat niet)

Het bestand dat in een LOAD, BLOAD, KILL of OPEN instructie staat is niet op de diskette aanwezig.

FILE NOT OPEN

[59]

(Het bestand is niet geopend)

Je probeert een bestand in te lezen of weg te schrijven, dat nog niet geopend is.

FILE STILL OPEN

[64]

(Het bestand is nog open)

Het bestand is nog niet afgesloten met de instructie CLOSE of END.

ILLEGAL DIRECT

[12]

(Een niet toegestane directe opdracht)

Je hebt een instructie ingetoetst die in de directe mode niet is toegestaan.

ILLEGAL FUNCTION CALL

[5]

(Een niet toegestane functie-aanroep)

Bij het aanroepen van een functie is een verkeerde parameter-waarde meegegeven.

Bijvoorbeeld:

-Een negatieve waarde bij een SQR functie.

-Een onjuiste waarde bij een van de

volgende instructies:

MID\$, LEFT\$, RIGHT\$, INP, OUT, PEEK, POKE, TAB, SPC, STRING\$, SPACE\$, DELETE, INSTR\$, ON...GOTO of ON...GOSUB

INPUT PAST END

[55]

(Invoer voorbij het einde)

Je probeert gegevens uit een bestand in te lezen, dat al ingelezen is. Dit is te voorkomen door de instructie EOF.

INTERNAL ERROR

[51]

(Interne fout)

Er is een fout opgetreden die niet opgelost kan worden door de BASIC interpreter. Er is waarschijnlijk een hardware fout geconstateerd.

LINE BUFFER OVERFLOW

[25]

(De regelbuffer loopt over)

Er zijn meer dan 255 karakters ingetikt.

MISSING OPERAND

[24]

(De operand ontbreekt)

Een functie, instructie of een commando mist een getal of een string waarop de bewerking kan worden uitgevoerd.

NEXT WITHOUT FOR

[1]

(NEXT zonder FOR)

De computer komt een NEXT instructie tegen zonder voorafgaande FOR instructie.

FOUTMELDINGEN

NO RESUME

[21]

(Geen RESUME)

Een foutafhandelings-subroutine is gestart, maar deze wordt niet afgesloten met een RESUME-statement. RESUME betekent, hervat het programma.

OUT OF DATA

[4]

(Geen DATA meer)

Er wordt een READ instructie uitgevoerd terwijl er geen gegevens meer zijn om gelezen te worden.

OUT OF MEMORY

[7]

(Geen geheugen meer vrij)

Een programma is te groot of bevat te veel FOR-lussen, GOSUB instructies of variabelen, waardoor er een stack-ruimte moet worden gecreeerd, terwijl daar geen ruimte voor is.

OUT OF STRING

[14]

(Geen stringruimte meer)

De gereserveerde stringruimte is te klein voor het aantal variabelen. Dit probleem kan men oplossen met het commando CLEAR.

OVERFLOW

[6]

(Het register loopt over)

Het resultaat van een berekening is groter dan verwerkt kan worden.

REDIMENSIONED ARRAY

[10]

(Array opnieuw gedimensioneerd)

Er zijn twee DIM instructies voor dezelfde variabele gegeven. Of een variabele die al in gebruik is, wordt gedimensioneerd.

RENAME ACROSS DISK

[71]

(Herbenoem op andere disk)

Tijdens het uitvoeren van een NAME instructie mag niet van diskdrive veranderd worden.

RESUME WITHOUT ERROR

[22]

(RESUME zonder foutmelding)

De computer komt een RESUME instructie tegen zonder dat er een ON ERROR GOTO is uitgevoerd.

RETURN WITHOUT GOSUB

[3]

(RETURN zonder GOSUB)

De computer komt de instructie RETURN tegen zonder dat er een GOSUB instructie vooraf is gegeven.

SEQUENTIAL I/O ONLY

[58]

(Alleen sequentiele in-uitvoer)

Je probeert een sequentieel bestand te lezen of te schrijven alsof het een random bestand is. Dit gebeurt dan met het statement PUT en GET.

STRING FORMULA TOO COMPLEX

[16]

(De stringexpressie is te complex)

De stringexpressie is te lang of te ingewikkeld.

FOUTMELDINGEN

STRING TOO LONG

[15]

(De string is te lang)

Er zijn meer dan 255 karakters in een string gestopt.

SUBSCRIPT OUT OF RANGE

[9]

(De index is buiten het bereik)

Er wordt geprobeerd een element toe te voegen aan een array die buiten het gedefinieerde gebied valt.

SYNTAX ERROR

[2]

(Syntax fout)

Er is een spelfout gemaakt in een commando, instructie of een functie.

TOO MANY FILES

[67]

(Te veel bestanden)

Er zijn te veel bestanden op de disk aanwezig. Er mogen maar 112 bestanden tegelijk aanwezig zijn op de disk.

Ongeacht of deze nu vol is of niet. (Dit geldt alleen voor een enkelzijdige disk).

TYPE MISMATCH

[13]

(Verkeerd type)

Aan een numerieke variabele wordt een alfanumerieke waarde toegekend of omgedraaid. Of aan een functie is een alfanumerieke waarde toegekend in plaats van een numerieke waarde.

UNPRINTABLE ERROR

[23] (Foutmelding zonder omschrijving)

UNDEFINED LINE NUMBER

[8]

(Onbekend regelnummer)

Het opgegeven regelnummer komt niet in het programma voor.

UNDEFINED USER FUNCTION

[18]

(Onbekende gebruikersfunctie)

Er wordt een gebruikersfunctie aangeroepen voordat deze is gedefinieerd met de instructie DEF.

VERIFY ERROR

[20]

(Verificatie fout)

Deze fout kan optreden als men het commando CLOAD? gebruikt.

Het commando CLOAD? controleert of hetgeen dat op cassette staat hetzelfde is als wat in het geheugen staat. Zoniet dan treedt deze fout op.

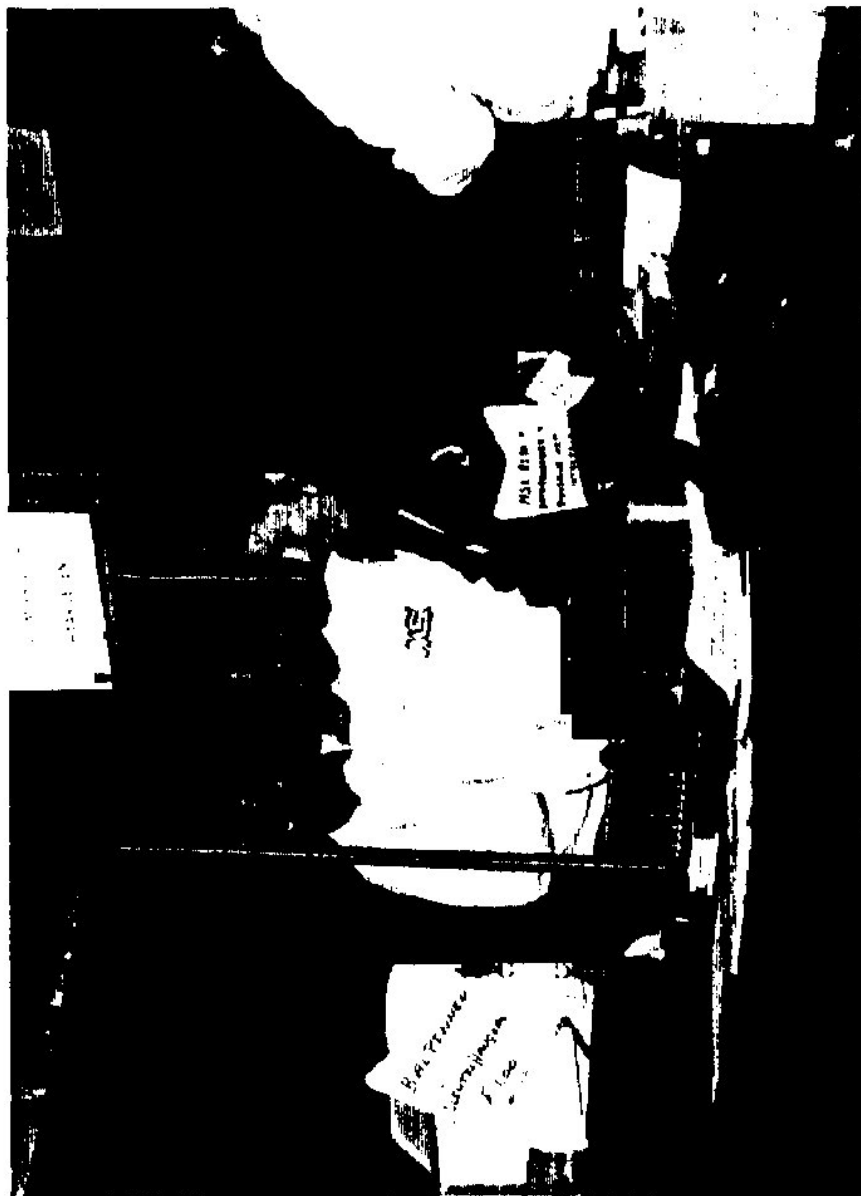
////////////////////////////////////

Nu de grootste foutmelding van vandaag. Het is namelijk tweede Paasdag, de zon schijnt en Ad, Frank en ik zijn met BITS bezig.

Als we naar buiten kijken zien we onze burens heerlijk in hun tuin aan het werk of gewoon maar zitten genieten van de zon.

Toch moet ons verenigingsblad zo vlug mogelijk naar de drukker, dus we bijten de tanden op elkaar en doen ons best.

BEURS 4 APRIL 1992.

Het "dames"-team van de MSX Gebruikersgroep Tilburg.

SUPER IMPOSE

Op de MSX beurs in Tilburg van 4 april j.l. waren diverse nieuwtjes te vinden. Zo ook in de "hardware"stand van de Gebruikersgroep Tilburg, waar een aanpassing voor de MMS 8280 gedemonstreerd werd, die weliswaar klein is, maar toch interessant kan zijn voor de videofilms onder ons.

Zoals bekend is heeft de 8280 een paar bijzondere eigenschappen. Het is met deze computer mogelijk videobeelden te didigitaliseren en om het computerbeeld te mixen en te superimposen met het videobeeld.

Deze laatste eigenschappen zijn zeer bruikbaar voor videofilms, als zij hun zelfgemaakte videofilm gaan uitmonteren en dan willen voorzien van titels, wipes of andere beeldeffecten. Wat echter meteen opvalt als we het videobeeld door de computer sturen, is dat het videobeeld minder scherp wordt. Dit effect valt des te meer op als we een Super-VHS of Hi-8 opname als moederband gebruiken. We hebben dan alles gedaan om een zo goed en scherp mogelijke opname te maken en dit gaat meteen helemaal verloren als we de 8280 als titelcomputer gebruiken.

Wat is nu de oorzaak daarvan?

Wel, zoals de kenners onder ons wel

weten, bestaat het videosignaal uit 2 componenten (eigenlijk 3) n.l. het helderheidssignaal en het kleursignaal. Deze 2 signalen worden normaal in elkaar geschoven (gemixt), en zo overgestuurd naar de TV of videorecorder.

De TV of videorecorder haalt deze 2 signalen eerst weer uit elkaar om ze dan verder te verwerken.

Dit filteren gaat met nogal wat verlies gepaard, met als gevolg dat de beelden minder scherp worden.

Om Deze verliezen te voorkomen is elke S-VHS of Hi-8 camera voorzien van een 4 pins mini-Din aansluiting, waar het helderheidssignaal en het kleur signaal gescheiden uitgevoerd worden.

Als we nu de computer (8280) tussen de camera en de opname-video kunnen koppelen met gebruikmaking van diezelfde S-aansluiting dan slaan we dus in totaal 4 trappen over, n.l. het mixen in de camera, het scheiden in de computer, het mixen in de computer, en het weer scheiden in de recorder.

Om dit nu mogelijk te maken, moeten er 2 kleine printjes in de computer ingebouwd worden. Een zorgt voor de in- en uitvoer van het S-signaal, met de nodige niveau-, en impedantie aanpassingen, en het tweede printje zorgt

SUPER IMPOSE

voor de omschakeling tussen het normale en het super signaal.

Als regel komt de S-aansluiting in de plaats van de scart-video-in, of op de cinch-video-in (tulp) aansluiting, naar eigen keus. In dit geval schakelt de ingang automatisch om tussen het super en normaal signaal, met de keuze van de ingang door middel van de input selector op het front van de computer. Indien de beide bestaande ingangen (scart en cinch) in takt moeten blijven, dan kan men een schakelaar inbouwen waarmee de keus tussen normaal en super gemaakt wordt. Let op! Zodra dan voor Super gekozen wordt mag er geen stekker in de cinch-video-in connector zitten!

2 Extratjes !!

Een extra voordeeltje van de S-aanpassing is, dat het witniveau van de computer gecorrigeerd wordt.

Het gebruikte video-encoder IC in de computer (niet te verwarren met de VDP) kan het computerbeeld maar tot 70% uitsturen. Het gevolg is dat het computer-wit niet wit is maar licht grijs.

Normaal merk je daar niets van, want je zet het monitor-contrast wat hoger, en het probleem is opgelost. Bij superimpose ligt dat anders, omdat het wit van het video-signaal wel 100% wordt uitgestuurd, en wit dus echt wit is. Het gevolg is dat het computerbeeld niet zo goed zichtbaar is bij het superimposen.

Het is natuurlijk mogelijk met de digitize-level regelaar het video-signaal zo regelen dat het video-wit

gelijk is aan het computer-wit (grijs), maar dan is het hele beeld donkerder.

Oplossing:

Bij de S-aanpassing wordt het video-wit niveau van de computer hersteld naar 100%, zodat het wit van de computer weer echt wit wordt, en dus gelijk aan het video-signaal, zodat het computer beeld (titel) prima zichtbaar is.

INBOUW:

Beide printjes zijn tamelijk eenvoudig in te bouwen. Er moeten een paar gaatjes in de kast geboord worden voor de stekker aansluiting, en de montage van het 1e printje.

Een filter moet uitgesoldeerd worden, en op het 2e printje geplaatst worden. Dat printje moet op de plaats van het filter op de grote print geplaatst worden. Dan moeten er nog een paar weerstanden verwijderd worden, en enkele draadjes op aangegeven punten vastgesoldeerd worden, en de aanpassing is compleet.

Als regel geldt, wie kan solderen en kan lezen, kan deze aanpassing inbouwen.

De aanpassing kost u slechts f 40,- en het setje is te bestellen bij:

André Kneepkens
Dreumellaan 5
5043 HE Tilburg
Tel.: 013-700241

U krijgt dan de twee printjes kant en klaar met de inbouwbeschrijving toegestuurd.

MACHINETAAL

De vorige keer hebben we de LD instructie en de werking van de ZELF-GEMAAKTE EN DUS PUBLIC DOMAIN programma's. Zonder deze programma's kunt u helemaal niets, dus als u interesse hebt kunt u die overnemen op workshops. In dit deel gaan we verder met rekenen: optellen en aftrekken.

De microprocessor kent hiervoor 6 instructies :inc (+1) ,add (+) ,adc (+)
dec (-1) ,sub (-) ,sbc (-)
INC en DEC

Deze twee zijn het eenvoudigst. INC telt 1 bij een register (A,B,C,D,E,H,L) registerpaar (BC,DE,HL)of geheugenplaats (HL) op,DEC trekt er een van af. Later komen er nog registers bij, maar nu zijn die nog te ingewikkeld. De instructies zien er als volgt uit: INC x,DEC x . Hierbij kan x zijn: A,B,BC,C,D,DE,E,H,HL,L,(HL)

ADD,ADC

Deze instructies tellen twee registers of een waarde bij een register op. Het antwoord komt altijd in register A (0-255) of HL (0-65535) te staan. Het eerste wat na de opdracht komt is dus een A of HL. Andere mogelijkheden zijn er niet.

Daarna krijgen we een komma (,).

Dan krijgen we het register(paar) of een waarde (alleen bij A) die bij het eerste register(paar) opgeteld moet worden. Dit kan zijn: add A, A,B,C,D,E, H,1,(HL),waarde 0-255 add HL, BC,DE,HL

SUB,SBC

Deze instructie's hebben bijna dezelfde mogelijkheden, echter de SUB instructie heeft een iets andere formulering:De sub instructie werkt alleen voor register A,niet voor HL.Bij dit commando wordt de A, weggelaten. Dit is bij SBC niet zo.DUS: sub A/m(HL)
sbc A, of HL,

Voor de in te vullen waarde,zie ADD,ADC

Wat is het verschil tussen ADD & ADC, SUB & SBC ?

Om deze vraag te beantwoorden moeten we weer een nieuw register bekijken. We hadden al A,B,C,D,E,H,L. Nu komt daar register F bij.

Register F is een bijzonder register. Het is het Flag-register. In dit register staan belangrijke gegevens, die later in andere instructies terugkomen.

De werking is het beste te verklaren aan de hand van voorbeelden.

MACHINETAAL

3-6=-3 :Antwoord < 0 -> Carryflag =1
 Nulgrens is doorbroken
 4-4=0 :Antwoord = 0 -> Zeroflag =1
 Antwoord is nul

Het register bevat, net zoals alle andere 8 bits die 0 of 1 kunnen zijn. Elk bit stelt een Flag (vlag) voor. Als je het register bekijkt als 8 hokjes zie je deze opstelling:

 !S!Z! ! ! !P! !C!

7 6 5 4 3 2 1 0

De andere bits worden door de computer gebruikt, daar hebben wij niets aan. We bespreken de bits 1 voor 1.

bit 0 :C:Carryflag. Deze vlag wordt 1 als bij optellen een te grote, of atrekken een te kleine waarde ontstaat (<0 of >max.). Anders is deze 0. Bij adc en sbc wordt deze vlag er bijopgeteld of afgetrokken. Bijv Carryflag =1 ,A=0 ->adc a,0 ->A=1
 Carryflag=0,a=0 ->adc a,0->A=0

bit 2 :P:Pariteit. Deze vlag wordt gebruikt bij communicatie tussen computers. Hij is 1 als het aantal bits van register A dat 1 is even is. Bijv &b111:P=0 want 3bits 1 ->3 is oneven
 &b10000001:P=1 2 bits 1 ->2 is even

bit 6 :Z:Nulflag. Als de uitkomst van een berekening 0 is, wordt dit bit 1, anders 0. Bijv :

3-1=2 Z=0 Z<>0

3-3=0 Z=1 0=0

bit 7 :S:Tekenflag. Bij een bepaald rekenstelsel kan de computer negatieve getallen lezen. Als een getal negatief, <0 is is dit bit 1, anders 0

Bij de instructies wordt dus gekeken naar de carryflag. Dit lijkt onhandig, maar vaak is het juist zeer handig. Dit zal later blijken.

 Antwoord

Dit keer is er maar een antwoord mogelijk, namelijk het volgende: (regelnummers mogen verschillen)

10 ' org &h bijv d000
 20 ' ld a,13
 30 ' ld (40000),A
 40 ' ret
 50 ' end

Als u de assembler heeft, kan u de regels gerust invoeren en kijken wat er gebeurt. Regels intikken, F5, als programma is afgelopen F1, ?peek(40000). Als het goed is komt er 13 uit.

Opgave

Schrijf een programma wat eerst een bij register A optelt en daarna er 10 vanaf haalt. Het moet door de assembler te lezen zijn !

J. Hulzink

IETS ANDERS

Je bent jong (nou, valt best mee) en je wilt ook wel eens iets anders met je MSX dan alleen maar gewoon een programma laten draaien. Veel gebruikers gaan volledig voorbij aan het feit dat het vaak erg eenvoudig is om de computer voor iets anders te gebruiken, en er zelfs externe dingen mee uit te lezen, of aan te sturen.

Als voorbeeld hier de uitleg om van uw computer een (eenvoudige) alarm-installatie te maken. Natuurlijk is er nog veel meer mogelijk, maar voor de beginner is dit een leuk proef-project.

BENODIGDHEDEN.

1 MSX Computer
Relais (12V max 100Ma)
Diode (1n4148)
schakelaars
12v gelijkstroom

WERKWIJZE

Het basis-idee is, als er een deur open gaat, er bijvoorbeeld een lamp gaat branden. Wat we als eerste moeten doen is een lange draad leggen die van de computer uitgaat en langs alle deuren loopt en weer terug komt bij de computer. Bij de deuren moeten schakelaars zitten die als de deur open gaat de draad onderbreken. Hier zijn de zogenaamde magneetcontacten zeer geschikt.

DE COMPUTER

Het enige wat de computer moet doen is signaleren dat een deur open staat en dan stroom sturen naar een relais. Als we het commando PRINT PDL(1) geven, gaat een pulsje vanuit pen acht de joystickpoort uit. De computer kijkt of het pulsje terug keert bij pen 1 van dezelfde poort. Als het pulsje terug komt verschijnt er 255 op het scherm.

Als het pulsje niet terug komt dan krijgen we een nul op het beeldscherm. Wat deze getallen betekenen is voor het bouwen niet van belang.

Als we dus nu de draad die door de kamer loopt verbinden met de computer, dan weet de computer of er een deur open staat of niet.

Dit door middel van een pulsje dat hij uitstuurt. De lamp waar we mee willen werken werkt op 220 volt. We sluiten de lamp op de gewone manier aan, alleen zetten we tussen de lamp en het stopcontact een relais. Dit relais kun je vergelijken met een aan- en uit-schakelaar. Ook de computer is intern al standaard voorzien van een relais. Dit wordt normaal gebruikt om de data-recorder aan en uit te schakelen.

De aansluitpunten hiervoor vinden we op pen 6 en 7 van de data recorder-aansluiting. Om dit relais om te zetten hebben we een klein basic programma nodig die het mogelijk maakt dat de computer als hij een pulsje meet bij pen 1 het relais omzet.

IETS ANDERS

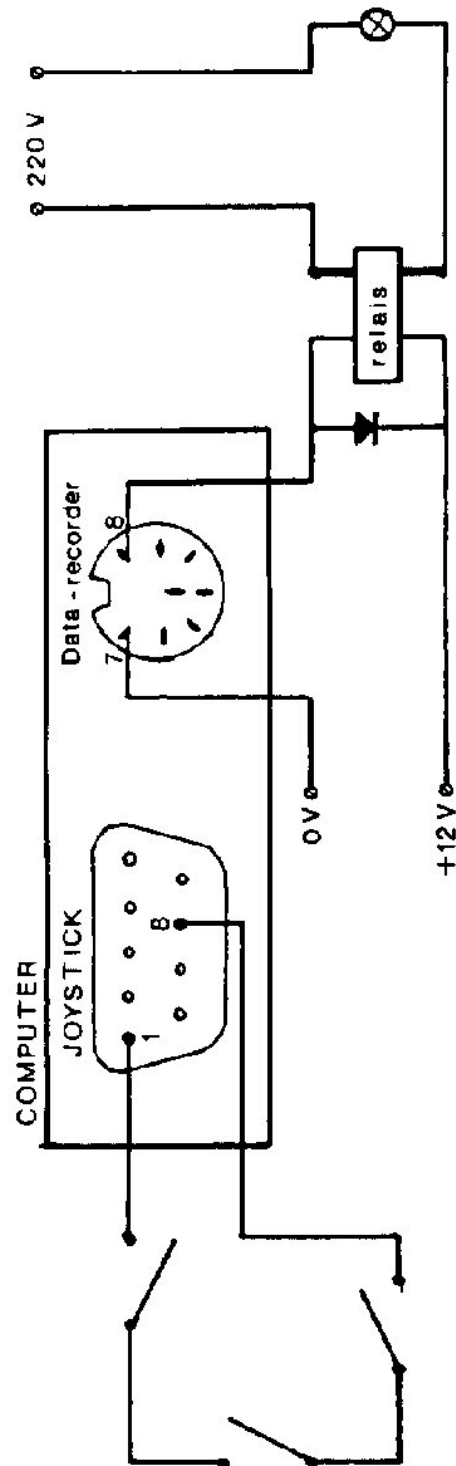
PROGRAMMA:

```
10 CLS
15 ONSTOP GOSUB 70:STOPON
20 PRINT PDL(1)
30 IF PDL(1)=255 THEN 30 ELSE 40
40 PRINT"ALARM"
50 MOTOR ON
60 GOTO 40
70 MOTOR OFF
80 GOTO 10
```

Op het moment dat de deur open gaat zou normaal gesproken de cassette recorder gaan lopen.

Dit gebeurt doordat het relais omgezet wordt. Nu is het zo dat het relais van de computer geen 220 volt kan schakelen. Daarom laten we dit relais een tweede relais schakelen dat wel in staat is om de spanning van het lichtnet te schakelen. Kies voor dit relais een type dat maximaal honderd mili-ampere verbruikt bij twaalf volt voedingsspanning. Deze spanning kan eenvoudig betrokken worden uit een goedkope netvoeding. Een en ander zal duidelijk worden bij het bestuderen van onderstaand schema.

Als de instructies goed zijn uitgevoerd zal de lamp gaan branden zodra de deur open gaat. Deze installatie is goed zelf aan te passen, door bijvoorbeeld een sirene te gebruiken in plaats van een lamp, of een combinatie hiervan.

OMGAAN MET DBASE

Degenen die het voorheen gepubliceerde programma ADRZOEK1.CMD gebruikt hebben, waarmee we gegevens konden zoeken op naam zullen ontdekt hebben, dat dit programmadeel verre van ideaal werkt.

Bij het opstarten via resp het Hoofdmenu en het Zoekmenu komen we in het programma en worden we gevraagd de Naam die we zoeken op te geven.

Het eerste record met die Naam wordt netjes geprojecteerd, maar wat kunnen we doen als dat niet de persoon is die we zoeken ???

Juist, dan kunnen we niets met dit programma !!! Vooral als er meer dezelfde familienamen zijn, en dat zal nogal eens voorkomen bij een adressenbestand.

Daarom ter herstelling van dit euvel een nieuw programma ADRZOEK1.CMD dat wel een mogelijkheid biedt om uit een aantal adressen verder te zoeken.

Excuses voor deze misser !!

Onderstaand dus een nieuw programma ADRZOEK1.CMD en daarna het programma ADRZOEK2.CMD waarmee we zowel op Postcode als op Plaatsnaam kunnen zoeken en eventueel ook nog verder kunnen zoeken.

Succes ermee. Voor opmerkingen houd ik mij aanbevolen.

Allereerst het nieuwe programma:

```
* ADRZOEK1.CMD (Gegevens zoeken op naam)
*
set talk off
clear
use adressen index naam
do while T
erase
?
? "(Return = Terug naar Zoekmenu)"
?
accept "Tik de naam (Familienaam) in :
" to NH
if NH = " "
    return
else
    store !(NH) to NH
endif
goto top
find &NH
if # = 0
?
? "De naam ",NH,"komt in het bestan
d niet voor !!"
?
?
? "Druk op de spatie-balk s.v.p."
?
wait
erase
loop
endif
erase
```


OMGAAN MET DBASE

```
? "Recordnummer: ",f
? "-----"
@ 4,2 say "Naam:      " get naam
@ 4,25 say " " get voorvoeg
@ 4,30 say " " get voorlet
@ 6,2 say "Adres:     " get adres
@ 8,2 say "Postcode:  " get postcode
@ 8,25 say "Woonplaats: " get woonpl
@ 10,2 say "Geboorte datum:"get geb:dat
@ 12,2 say "Telefoon:  "get telefoon
@ 12,25 say "Relatie:  " get relatie
?
?
Accept "Is dit de persoon die U zoekt (
J/N)?" to juist
store !(juist) to juist
if juist = "N"
  erase
  display next 5 naam,adres,postcode,
  woonpl
  ?
  Accept "Is hierbij de gezochte pers
  oon (J/N) ?" to goede
  ?
  store !(goede) to goede
  if goede = "J"
    ?
    Accept "Welk recordnummer heeft
    de bewuste persoon ?" to RN
    ?
    goto top
    goto &RN
    erase
    ?
    ? "Recordnummer: ",f
    ? "-----"
    @ 4,2 say "Naam:      " get Naam
    @ 4,25 say " " get voorvoeg
    @ 4,30 say " " get voorlet
    @ 6,2 say "Adres:     " get adres
```

```
@ 8,2 say "Postcode:  " get postc
ode
@ 8,25 say "Woonplaats " get woo
npl
@ 10,2 say "Geboortedatum " get
geb:dat
@ 12,2 say "Telefoon:  " get tel
efoon
@ 12,25 say "Relatie:  " get rel
atie
?
else
  loop
endif
endif
Accept "Wilt U nog verder zoeken ? (J/N
)" to meer
store trim(meer) to meer
store !(meer) to meer
if meer = "J"
  loop
else
  return
endif
enddo
```

En nu het tweede programma:

```
* ADRZOEK2.CMD (Gegevens zoeken op post
code (PC) of Woonplaats (WP))
*
set talk off
clear
accept "Wilt U zoeken op postcode (PC)
of Woonplaats (WP) ?" to keuze
if keuze = "PC" .or. keuze = "pc"
  use adressen
  index on postcode to postcode
  use adressen index postcode
  do while T
```

OMGAAN MET DBASE

```
erase
accept "Tik de Postcode in " to PC
if PC = " "
    return
else
    store trim(PC) to PC
endif
goto top
find &PC
if f = 0
    ?
    ? "De Postcode ",PC," komt in het bestand niet voor !!"
    ?
    ? "Druk op de spatiebalk s.v.p."
    ?
    wait
    erase
    loop
endif
erase
? "Recordnummer: ",f
? "-----"
@ 4,2 say "Naam: " get naam
@ 4,25 say " " get voorvoeg
@ 4,30 say " " get voorlet
@ 6,2 say "Adres: " get adres
@ 8,2 say "Postcode: " get postcode
@ 8,25 say "Woonplaats: " get woonpl
@ 10,2 say "Geboorte datum: " get ge
b:dat
@ 12,2 say "Telefoon: " get telefoon
@ 12,25 say "Relatie: " get relatie
?
?
accept "Is dit de door U gezochte p
ersoon (J/N) ?" to juiste
store !(juiste) to juiste
if juiste = "N"
```

```
erase
?
display next 10 naam,adres,postc
ode,woonpl
?
accept "Is hierbij de gezochte p
ersoon (J/N) ?" to goede
store !(goede) to goede
if goede = "J"
accept "Welk recordnummer heeft bet
rokkene ?" to RN
goto top
goto &RN
erase
?
? "Recordnummer: ",f
? "-----"
@ 4,2 say "Naam: " get naam
@ 4,25 say " " get voorvoeg
@ 4,30 say " " get voorlet
@ 6,2 say "Adres: " get adres
@ 8,2 say "Postcode: " get postcode
@ 8,25 say "Woonplaats: " get woonpl
@ 10,2 say "geboortedatum: " get ge
b:dat
@ 12,2 say "Telefoon: " get telefoon
@ 12,25 say "Relatie: " get relatie
?
endif
endif
accept "Wilt U nog verder zoeken (J
/N) ?" to meer
store !(meer) to meer
if meer = "J"
    loop
else
    return
endif
endif
endif
enddo
```

OMGAAN MET DBASE

```

If keuze = "WP" .or. keuze = "wp"
  use adressen
  index on woonpl to woonpl
  use adressen index woonpl
  do while T
  erase
  accept "Tik de woonplaats in !" to
  WP
  if WP = " "
    return
  else
    store trim(WP) to WP
    store !(WP) to WP
  endif
  goto top
  find &WP
  if # = 0
    ?
    ? "De Woonplaats ",WP," komt in
    het bestand niet voor !"
    ?
    ? "Druk de spatie-toets s.v.p."
    ?
    wait
    erase
    loop
  endif
  erase
  ? "Recordnummer: ",#
  ? "-----"
  @ 4,2 say "Naam: " get naam
  @ 4,25 say " " get voorvoeg
  @ 4,30 say " " get voorlet
  @ 6,2 say "Adres: " get adres
  @ 8,2 say "Postcode: " get postcode
  @ 8,25 say "Woonplaats: " get woonpl
  @ 10,2 say "Geboortedatum: " get ge
  b:dat
  @ 12,2 say "Telefoon: " get telefoon
  @ 12,25 say "Relatie: " get relatie

```

```

?
accept "Is dit de persoon die U zoe
kt (J/N) ?" to juiste
store !(juiste) to juiste
if juiste = "N"
  erase
  display next 10 naam,adres,postc
ode,woonpl
  ?
  accept "Is hierbij de gezochte p
ersoon (J/N) ?" to goede
  ?
  store !(goede) to goede
  if goede = "J"
    ?
    accept "Welk recordnummer heeft
de bewuste persoon ?" to RN
    goto top
    goto &RN
    erase
    ?
    ? "Recordnummer: ",#
    ? "-----"
    @ 4,2 say "Naam: " get naam
    @ 4,25 say " " get voorvoeg
    @ 4,30 say " " get voorlet
    @ 6,2 say "Adres: " get adres
    @ 8,2 say "Postcode: " get postc
ode
    @ 8,25 say "Woonplaats: " get wo
onpl
    @ 10,2 say "Geboortedatum: "get
geb:dat
    @ 12,2 say "Telefoon: " get tele
foon
    @ 12,25 say "Relatie: " get rela
tie
    ?
  else
    accept "Wilt U nog meer namen en

```

OMGAAN MET DBASE

```
adressen ?" to nog
if nog = "J" .or. nog = "j"
  display next 10 naam,postcode
  ,woonpl
  accept "Is hierbij de gezocht
  e persoon ?" to ok
  if ok = "J" .or. ok = "j"
    Accept "Wat is het recordn
    ummer ?" to RN
    goto top
    goto &RN
  erase
  ? "Recordnummer: ",/
  ? "-----"
  @ 4,2 say "Naam:      " g
  et naam
  @ 4,25 say " "get voorvoeg
  @ 4,30 say " " get voorlet
  @ 6,2 say "Adres:      " g
  et adres
  @ 8,2 say "Postcode:  " g
  et postcode
  @ 8,25 say "Woonplaats: "
  get woonpl
  @ 10,2 say "Geboortedatum:
  "get geb:dat
  @ 12,2 say "Telefoon:  " g
  et telefoon
  @ 12,25 say "Relatie:  "
  get relatie
  ?
  else
  return
endif
else
  loop
endif
endif
endif
accept "Wilt U nog verder zoeken ? (J/N
```

```
)" to meer
store trim(meer) to meer
store !(meer) to meer
if meer = "J"
  loop
else
  return
endif
endif
enddo
```

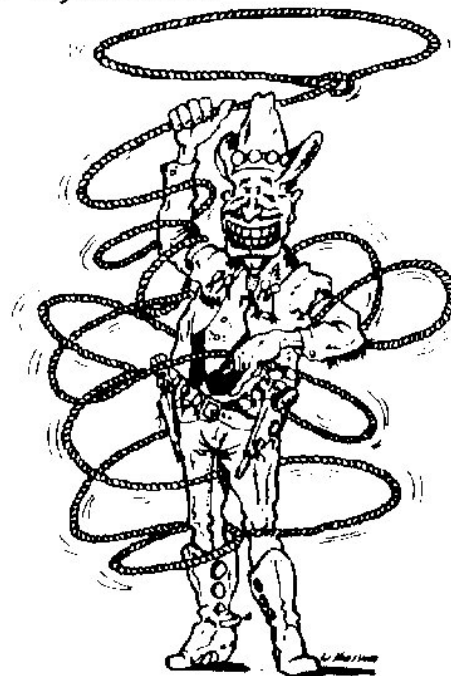
Let bij het overnemen van bovenstaande programma's goed op de spaties en de regels.

In verband met de lay-out van dit blad zijn sommige programma-regels over 2 regels in het blad verdeeld.

Voor verdere vragen verwijzen wij u naar de schrijver van deze programma's:

Harry Broers.

Deze is steeds bereikbaar op de WORK-SHOP bijeenkomsten.

VERSLAG JAARVERGADERING

Om 20.00 uur werd de vergadering door de voorzitter, Ad Mutsaers geopend met de beste wensen voor iedereen.

Samen met de aanwezigen werden de notulen van de vorige jaarvergadering per pagina door de voorzitter doorgenomen en daarna goedgekeurd en getekend.

In de loop van 1991 heeft Stephan Cools zijn functie neergelegd en is door Harry Broers vervangen, die zijn zittingsperiode overgenomen heeft. Stephan stelt zich niet herkiesbaar maar zal natuurlijk wel zijn medewer-

king aan de beurs op 4 april geven.

Verslag over de activiteiten in 1991:

- Onze beurs in 1991 was weer een groot succes en ondanks het mooie weer was er een groot aantal bezoekers.
- Onze nieuwe logo, dat door ons in de vorm van stickers, shirts en spandoek was gepresenteerd, sloeg goed aan.
- Er zijn nog steeds shirts te koop voor een bedrag van fl. 35,00 per stuk.
- Zoals in voorgaande jaren is onze vereniging weer aanwezig geweest op diverse door andere verenigingen

VAN DE REDAKTIE

georganiseerde beurzen, zoals in Zandvoort, Almelo, Vlaardingen en de PTC-dag in Den Bosch.

- De workshops zijn in 1991 goed bezocht.

Iedereen heeft een financieel verslag uitgereikt gekregen met een verklaring van de kascontrole-commissie. Harry Broers, die voor de komende periode tot penningmeester is benoemd, gaf over het verslag uitleg. De kas is per 30 november 1991 afgesloten en door de kascontrole-commissie is de penningmeester voor 1991 gedechargeerd.

Verwachtingen/plannen voor 1992.

- Wij hopen dat de beurs op 4 april a.s. een nog groter succes zal zijn dan de beurs is 1991. Er komen ook deelnemers uit Zwitserland en het is met recht een internationale beurs geworden want er zijn ook bezoekers vanuit Engeland aangemeld.

- Aangezien er zich geen kandidaten voor het bestuur hebben aangemeld, wordt er nogmaals een beroep op de aanwezigen gedaan zich als reservebestuurslid kandidaat te stellen.

Ad v.d. Dries stelt zich kandidaat en aangezien er geen bezwaar is onder de aanwezigen wordt hij als reservebestuurslid aangesteld.

- Volgens het rooster waren er naast Stephan Cools ook Ad Louer en Frank Pison aftredend. De laatste twee zijn herkiesbaar en worden aangezien er geen

bezwaar is voor een periode van 3 jaar herkozen.

De taken zijn nu als volgt verdeeld:

Voorzitter	Ad Mutsaers
Secretaris	Frank Pison
Penningmeester	Harry Broers
Bestuurslid	Ad Louer
Bestuurslid	Bert Daemen
Reserve-bestuurslid	Ben Jansen
Reserve-bestuurslid	Ad v.d. Dries

Als vervanging van N. Schaap in de kascontrole-commissie stelt Alexander Vorstenbosch zich beschikbaar en wordt zonder bezwaar aangesteld.

Het bestuur distancieert zich van illegale activiteiten, zoals het kopiëren van beschermde software en hardware.

Tijdens de rondvraag werd door een van de aanwezigen aandacht voor de beginnende MSX-ers gevraagd.

Het bestuur neemt dit ter harte en zal in de toekomst zeker open staan voor vragen vanuit de vereniging.

Bovendien zullen in BITS eerder verschenen publikaties mogelijk herhaald worden en ook de tijdens de WORKSHOPS naar voren gekomen vragen en problemen behandeld worden.

Voor zover bekend kan een lid op vertoon van zijn/haar clubpas korting krijgen op aankopen bij de Fa. Kennis Piusstraat, Tilburg.

Het bestuur.

☆ ★ ANMA ☆ ★
THE BEST IN AMUSEMENT SOFTWARE !!

ANMA'S AMUSEMENT DISK

★ **7** 'HIGH QUALITY' DEMO's OP ÉÉN 2DD DISKETTE.
★ Voor elke MSX-2 (of hoger) ★ FM & PSG muziek.

*Bestel nu de beste Amusements-disk voor de MSX:
Stort f 7,50 op gironr. 5648998 t.n.v. 'ANMA'.*

ANMA'S NOSH

☆ *The arcade adventure of 1992* ☆

*Eindelijk weer eens een nederlands spel dat
voor uren speelplezier zorgt!*

*Dit fantastische product wordt
geleverd, met een duidelijke
handleiding, op een enkelzijdige disk.*

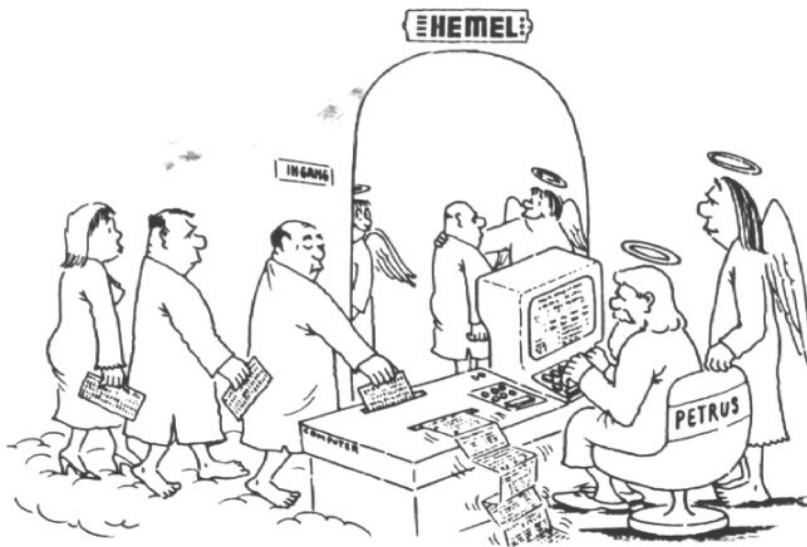

★ Voor elke MSX-2 (of hoger) ★ FM & PSG muziek.

Bestel NOSH nu !!! ☆ INFOLIJN : 02286-1947 ☆
stort f 29,95 op gironr. 5648998 t.n.v. ANMA.

DRUKWERK

Port betaald
Port payé
Pays-Bas
Tilburg

Wat een zaligheid, en dat bedieningsgemak! Hemels!